

KRISTIN
HANNAH

Privighetea

Traducere din limba engleză
RUXANDRA TÂRCĂ și GABRIEL TUDOR
GRAAL SOFT

Capitolul 1

9 aprilie 1995

COASTA OREGON

Dacă am învățat ceva în lunga mea viață, acel ceva este asta: în dragoste, aflăm cine dorim să fim; în război, aflăm cine suntem de fapt. Tinerii din zilele noastre doresc să știe totul despre oricine. Ei cred că dacă discuți despre o problemă o vei rezolva. Eu provin dintr-o generație mai liniștită. Înțelegem valoarea uitării, atracția reinventării.

Însă, în ultima vreme, mă trezesc gândindu-mă la război și la trecutul meu, la oamenii pe care i-am pierdut.

Pierdut.

Sună ca și când i-aș fi rățăcit pe cei dragi mie; sau poate chiar i-am lăsat undeva, unde nu era locul lor, și mi-au întors spatele, prea tulburați ca să-mi mai calce pe urme.

Nu sunt pierduți. Și nici nu s-au dus într-un loc mai bun. Au dispărut. Acum, că mă apropii de sfârșitul vieții, știu că durerea, la fel ca regretul, se instalează în ADN-ul nostru și rămâne pentru totdeauna o parte din noi.

Am îmbătrânit în lunile de după moartea soțului meu și după diagnosticul pe care l-am primit. Pielea mea ridată seamănă cu o bucată de hârtie cerată, pe care cineva a încercat să o netezească și să o refolesească. De multe ori, ochii îmi joacă feste: în întuneric, în lumina farurilor, când plouă. Faptul că, mai nou, nu mă mai pot baza

pe vedere e înspăimântător. Poate de asta mă pomenesc privind în urmă. Trecutul are o limpezime pe care nu o mai regăsesc la prezent.

Vreau să îmi imaginez că o să îmi găsesc liniștea după ce nu voi mai fi, că îi voi vedea pe toți cei pe care i-am iubit și i-am pierdut. Sau, cel puțin, că voi fi iertată.

Însă știu prea bine că e cam greu.

Casa mea, denumită Piscurile de către magnatul afacerilor cu chereștea, care a construit-o în urmă cu mai bine de o sută de ani, este scoasă acum la vânzare, iar eu mă pregătesc să mă mut, pentru că așa crede fiul meu că ar trebui să fac.

Încearcă să aibă grijă de mine, să îmi arate cât de mult mă iubește în această perioadă foarte dificilă, așa că tolerez felul lui de a mă controla. Ce-mi pasă unde mor? Despre asta e vorba, de fapt. Deja nu mai are importanță unde trăiesc. Acum îmi înghesui într-o cutie viața de lângă plajă, din Oregon, unde m-am stabilit cu aproape cincizeci de ani în urmă. Nu vreau să iau prea multe cu mine, ci doar un singur lucru.

Întind mâna spre mânerul suspendat ce acționează treptele spre pod. Iar scara se desfășoară din tavan aidoma unui domn care întinde mâna.

Treptele șubrede se clatină sub picioarele mele în timp ce urc în pod, unde miroase a putregai și mucegai. Un singur bec se leagănă atârnat deasupra. Trag de cablu.

Mă simt ca și când m-aș afla în cala unui vapor vechi cu abur. Pereții sunt acoperiți cu lambriuri late de lemn; pânzele de păianjen fac crăpăturile să pară de argint și atârnă sub forma unor jurubițe din spațiile dintre lambriuri. Tavanul este atât de înclinat, că nu pot sta în picioare decât în centrul încăperii.

Văd balansoarul pe care îl foloseam când nepoții mei erau mici, apoi un leagăn vechi și un căluț de lemn uzat fixat pe arcuri ruginite, precum și scaunul pe care fiica mea l-a recondiționat când era bolnavă. De-a lungul peretelui, sunt stivuite cutii etichetate cu „Crăciun“, „Ziua Recunoștinței“, „Paști“, „Halloween“, „Veselă“, „Sport“. În acele cutii se află lucruri pe care nu prea le mai folosesc, însă de care nu mă îndur să mă despart. În ceea ce mă privește, să recunosc

că nu voi mai împodobi un brad de Crăciun înseamnă să mă las învinsă, iar eu nu am știut niciodată să renunț. Înghesuit în colț este obiectul pe care îl caut: un cufăr vechi marinăresc, acoperit cu abțibilduri de voiaj.

Fac un efort și trag cufărul greu până în mijlocul podului, chiar sub becul atârnat. Mă așez lângă el, însă durerea pe care o simt în genunchi e sfâșietoare, așa că mă las în șezut.

Pentru prima dată în treizeci de ani, ridic capacul cufărului. Compartimentul de sus e înțesat de amintiri de bebeluși. Pantofiori, mulaje de mâini din ceramică, desene în creion populate cu personaje din bețișoare și sori zâmbitori, carnete de note, poze de la recitalul de dans.

Ridic sertarul din cufăr și îl las deoparte.

Amintirile de pe fundul cufărului alcătuiesc un morman dezordonat: mai multe jurnale îngălbenite, legate în piele; un teanc de vederi vechi, legate laolaltă cu o panglică albastră de satin; o cutie de carton îndoită la un colț; un set de cărți subțiri de poezie de Julien Rossignol și o cutie de pantofi cu sute de fotografii alb-negru.

Deasupra lor se află o bucată de hârtie îngălbenită și ștersă.

O ridic cu mâini tremurânde. E o *carte d'identité*, o carte de identitate de pe vremea războiului. Văd fotografia mică, de pașaport, a unei femei tinere. *Juliette Gervaise*.

– Mamă?

Îmi aud fiul pe treptele de lemn care trosnesc, iar pașii lui se armonizează cu ritmul bătăilor inimii mele. M-a strigat oare și mai devreme?

– Mamă? N-ar trebui să fii aici sus. La naiba! Treptele astea sunt instabile. Vine lângă mine. O căzătură, și...

Îi ating pantalonul și scutur ușor din cap. Nu pot privi în sus.

– Te rog, nu.

Este tot ce pot spune.

Îngenunchează, apoi se așază. Îi simt mirosul de aftershave, un parfum discret și aromat la care se adaugă un iz de miros de țigară. A fumat pe furiș o țigară afară, un obicei la care renunțase cu mulți ani în urmă și pe care l-a reluat după diagnosticul meu recent.

Nu am nici un motiv să îmi exprim dezaprobarea. E doctor. Știe el mai bine.

Îmi vine să arunc cartea de identitate în cufar, să trântesc capacul și să îl ascund din nou. Asta am făcut o viață întreagă.

Acum sunt pe moarte. Poate că nu va fi rapid, dar nu va fi nici lent, și mă simt obligată să arunc o privire în urmă, către viața mea.

- Mamă, plângi.

- Da?

Vreau să îi spun adevărul, dar nu pot. Această neputință mă stânjenește și mă face să mă rușinez. La vârsta mea, n-ar trebui să îmi fie frică de nimic, cu atât mai puțin de trecutul meu. Spun doar atât:

- Vreau să iau cufarul ăsta.

- E prea mare. O să mut într-o cutie mai mică lucrurile pe care le vrei.

Zâmbesc în fața încercării lui de a se impune.

- Te iubesc și sunt bolnavă din nou. Astea sunt motive pentru care ți-am îngăduit să fii autoritar cu mine, dar încă n-am murit. Vreau să iau cufarul cu mine.

- Dar ce-ți trebuie din el? Acolo nu sunt decât mângălelile noastre și alte porcării.

Dacă i-aș fi spus adevărul cu mult timp în urmă, sau dacă aș fi dansat, și aș fi băut, și aș fi cântat mai mult, poate că m-ar fi văzut pe mine, și nu doar o mamă obișnuită și de nădejde. Iubește o versiune incompletă a mea. Mereu am crezut că asta îmi doream: să fiu iubită și admirată. Acum cred că aș vrea să fiu cunoscută cu adevărat.

- Consideră asta ultima mea dorință.

Îmi dau seama că are de gând să-mi spună să nu vorbesc astfel, însă îi e teamă să nu îi tremure vocea. Își drege glasul.

- Ai învins moartea de două ori până acum. O vei face din nou.

Amândoi știm că nu e adevărat. Sunt slăbită și nesigură. Nu pot să dorm sau să mănânc fără ajutor medical.

- Bineînțeles că o vei face.

- Vreau doar să te știu în siguranță.

Zâmbesc. Americanii pot fi atât de naivi.

Cândva, împărtășeam același optimism. Credeam că lumea e un loc sigur. Dar asta se întâmpla cu mult timp în urmă.

– Cine e Juliette Gervaise? întreabă Julien, și sunt ușor uimită să aud acel nume din gura lui.

Închid ochii, iar în bezna cu miros de mucegai și de vieți apuse, mintea mea trasează o linie înapoi, peste ani și continente. Împotriva voinței mele – sau poate în acord cu ea, cine mai știe? –, îmi amintesc.

Capitolul 2

*Luminile se sting în toată Europa;
Nu le vom mai vedea aprinse în viața asta.*

Sir Edward Grey, despre Primul Război Mondial

August 1939

FRANȚA

Vianne Mauriac ieși din bucătăria răcoroasă, cu pereți acoperiți cu stucaturi, și ajunse în curtea din față. În acea dimineață minunată de vară, toată Valea Loarei era în floare. Cearșafurile albe fâlfâiau în vânt, iar trandafirii se revărsau ca un zâmbet peste zidul străvechi de piatră care le ascundea proprietatea de privirile de pe stradă. Două albine harnice bâzâiau printre flori, iar din depărtare auzi pufăitul ritmic al trenului, apoi râsul zglobiu al unei fetei.

Sophie.

Vianne zâmbi. Fiica ei de opt ani alerga probabil prin casă, iar tatăl ei îi făcea pe voie în timp ce se pregăteau pentru picnicul de sâmbătă.

– Fiica ta e o tirană, spuse Antoine, făcându-și apariția în prag.

Se îndreptă spre ea, iar părul lui negru, pomădat strălucea în razele soarelui. Lucrase la mobilă în acea dimineață – șlefuisese un scaun care deja era neted precum satinul –, iar fața și umerii îi erau acoperite de un strat subțire de rumeguș. Era un bărbat vânjos, înalt

și lat în umeri, cu un chip aspru și o barbă neagră, țepoasă, care necesita un efort constant ca să nu îi năpădească fața.

Își petrecu brațul pe după ea și o trase lângă el.

– Te iubesc, V.!

– Și eu te iubesc!

Era cel mai adevărat lucru din lumea ei. Iubea totul la acel bărbat, zâmbetul lui, felul în care murmură în somn și râdea după un strănut, și făcea vocalize sub duș.

Se îndrăgostise de el cu cincisprezece ani în urmă, pe terenul de joacă al școlii, înainte ca măcar să știe ce e iubirea. Pentru ea, el reprezenta prima experiență în orice – primul sărut, prima iubire, primul iubit. Înainte să îl cunoască, fusese o fetiță costelivă, ciudată și frământată de neliniști, care se bâlbâia ori de câte ori se speria, ceea ce se întâmpla adesea.

O fată fără mamă.

Acum, tu vei fi adultul, îi spusese tatăl ei lui Vianne când veniseră pentru prima dată în acea casă. Avea paisprezece ani, ochii îi erau umflați de plâns, durerea ei era copleșitoare. Într-o clipă, locul acela se transformase din casa de vară a familiei într-un fel de închisoare. Nu trecuseră nici două săptămâni de la moartea lui *Maman*, când *Papa* renunțase să mai fie tată. Când sosiseră acolo, nu o ținuse de mână și nu își pusese mâna pe umărul ei. Nici măcar nu îi oferise o batistă să-și șteargă lacrimile.

D... dar sunt doar o fetiță, spusese ea.

Nu mai ești.

Privise în jos la sora ei mai mică, Isabelle, care, deși avea patru ani, încă își sugea degetul și habar n-avea ce se întâmpla. Isabelle întreba întruna când se întoarce *Maman* acasă.

Când se deschisese ușa, își făcuse apariția o femeie înaltă și slabă, cu nasul ca un robinet și ochi mici și negri, ca stafidele.

Ele sunt fetele? întrebase femeia.

Papa încuviințase din cap.

Nu vă vor face probleme.

Se întâmplase prea repede. Vianne nici nu se dezmeticise cu adevărat. *Papa* își abandonase fetele așa cum ai arunca niște rufe murdare și le lăsase cu o străină. Diferența de vârstă dintre fete era